

Inleiding op de Pentateuch (de vijf 'Boeken van Mozes')

Door onverdiende genade van God mogen de 'Aantekeningen' op de eerste vijf Bijbelboeken, de 'Boeken van Mozes' (ook wel Pentateuch geheten), al weer vele jaren verschijnen, zowel in onze taal als in andere talen. Ze zijn geschreven door de bekende broeder C.H. Mackintosh (1820-1896). Al ongeveer 120 jaar zijn deze 'Aantekeningen' voor vele kinderen van God tot grote zegen geweest. Het past ons daarom allereerst onze innige dank uit te spreken jegens onze God en Vader en jegens Hem Die het grote Onderwerp is van Gods Woord: onze geliefde Heer en Heiland, Jezus Christus.

Aantekeningen maken bij een Bijbelboek, bij Gods Woord, kan alleen wanneer we bij de Goddelijke Bron vertoeven en ons bezig houden met de Persoon van Wie de zonen van Korach zeggen: 'Al mijn fonteynen zijn in U' (Ps. 87:7). Evenals in de 'Aantekeningen' op de vier andere Boeken van Mozes richt de schrijver van dit boek ook bij het Bijbelboek Deuteronomium onze harten op God Zelf, op de kostbaarheid van Zijn Zoon, onze geliefde Heer en Heiland Jezus Christus, en op de in Zijn ogen zo belangrijke plaats die Hij Zich verkoren heeft om Zijn Naam daar te doen wonen.

In het Bijbelboek *Genesis*, en dus ook in de 'Aantekeningen op Genesis', worden onze harten gericht op de in alle opzichten wonderbare gedachten en wegen van God. Gods plannen gaan in vervulling, wanneer we opmerken hoe God in het leven van Abraham, Izaäk, Jakob, Jozef en anderen toont op welke wijze Hij zowel individuele gelovigen als een heel volk voor Zichzelf afzondert.

Het Bijbelboek *Exodus* vertelt ons hoe God dit volk verlost, en toont ons tevens Zijn heiligdom, waarin God temidden van Zijn volk wil wonen, opdat dit volk Hem dient, Hem een feest viert en Hem offert in de woestijn.

In het Bijbelboek *Leviticus* ontvouwt God op welke wijze Hij gediend en aanbeden wil worden. Zo vinden we een beschrijving van de vrijwillige offers van Gods volk, van de priesterdienst en ook van de dienst van de hogepriester. Centraal in dit Boek (namelijk in hoofdstuk 16) wordt ons de grondslag van de gemeenschap tussen God en Zijn volk voorgesteld: de dienst van de hogepriester op de Grote Verzoendag, die ons - zoals we in de betreffende 'Aantekeningen' kunnen lezen - bijzonder heenwijst naar de ware Grote Verzoendag, toen de Heer Jezus stierf op het kruis van Golgotha! Hoe richt dit prachtige Bijbelboek ons oog op de feesten des HEEREN (Lev. 23) en op vele andere dingen die God zó belangrijk achtte, dat Hij ze aan Zijn volk wilde bekendmaken. Zo worden de harten van Gods kinderen tijdens het lezen van deze 'Aantekeningen' gericht op onze grote God en Heiland, Jezus Christus, Die het zo zeer waard is om aanbeden te worden.

Het Boek *Numeri* vertelt ons over dit volk, dat ondanks vele ontvangen zegeningen telkens weer ernstig faalt, maar dat door Gods genade steeds opnieuw tot Hemzelf teruggebracht wordt. Gods bemoeienissen falen niet, ook niet als de mens op vele momenten in het Boek Numeri wel hopeloos faalt. Ook als wij ontrouw zijn, blijft Hij getrouw, want Hij kan Zichzelf niet verloochenen (2 Tim. 2:13).

In de overdenking die u nu in handen hebt, komt de schrijver toe aan de bespreking van het Bijbelboek *Deuteronomium*. In Deuteronomium 1 is het volk al aan het einde van de woestijnreis gekomen. Dat was in het veertigste jaar nadat zij uit Egypte getrokken waren. Zij zijn nog niet in het Beloofde Land, maar de woestijn ligt in feite reeds achter hen. Zij legerden zich namelijk aan de Jordaan, in de vlakke velden van de Moabieten (Num. 33:48-50).

Nadat 'het volk van Gods beloften' in het Boek Numeri volkomen gefaald heeft, wijst God in het Boek Deuteronomium op het enige middel tot herstel. Terugkeer en genezing zijn alleen mogelijk, wanneer er onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan Gods Woord gevonden wordt. Ongehoorzaamheid aan Gods Woord maakt altijd de toestand van de harten openbaar, niet alleen bij het volk Israël, maar ook bij hen die tot de Gemeente behoren.

Waar God spreekt, wordt immers ook de hartetoestand van hen die Hem omringen openbaar. Hetzij dat hun harten Hem én Zijn Woord aannemen en beginnen te genieten van Zijn tegenwoordigheid, hetzij dat zij Hem én Zijn Woord afwijzen tot hun eigen geestelijke schade en tot oneer van Zijn Naam. Daarom zegt de HEERE in hoofdstuk 8:2, dat de woestijnreis nodig was om hen te verootmoedigen en om hen op de proef te stellen, om te weten wat er in hun hart is, of zij Zijn geboden zouden houden of niet. Het geheim van een leven in praktische gemeenschap met God ligt in dit enkele woord: 'gehoorzaamheid'. Vele praktische voorbeelden worden door de schrijver getoond en menige opmerking wordt gemaakt om het hart van Gods kinderen dichter aan Zijn hart te brengen.

Juist in die ogenblikken dat zij vlak voor het beloofde land zijn aangekomen en op het punt staan het in bezit te nemen, juist dan spreekt God door Mozes de woorden van het Boek Deuteronomium tot Zijn volk. Hij geeft hun een blik in hun eigen verdorven harten (Ex. 19:8). Ja, Gods tuchthandelingen met Zijn volk zijn ten einde, maar hoe schittert juist op dit moment van de reis Gods eeuwige trouw, Gods oneindige genade en Zijn grote barmhartigheid op heel de weg die Hij Zijn volk in de woestijn geleid heeft.

Hoe moeten deze Woorden van Godswege het hart van het volk tot in het diepst getroffen hebben. Waar de mens volkomen gefaald heeft op héél de weg die hij gegaan is, juist daar beschrijft God in Zijn genade nogmaals Zijn heerlijke plannen en gedachten ten aanzien van dit volk en wijst hun de weg tot zegen. Nu al in de vlakke velden van Moab mogen zij er praktisch van genieten dat zij deze zegen binnenkort in het beloofde land als hun erfdeel zullen ontvangen.

Het volk heeft de woestijnervaringen achter zich. Velen zijn in ongeloof omgekomen, op slechts twee mannen na: Jozua en Kaleb. Het vlees kan het beloofde land niet beerven. Nu ligt het erfdeel slecht enkele schreden van hen verwijderd, en het ogenblik is bijna aangebroken dat zij aankomen in het land van de bezittingen des HEEREN, 'want het land is van Mij' (Lev. 25:23).

De schrijver richt in deze 'Aantekeningen' onze aandacht op de erfenis die het volk van God te wachten staat. Reeds hier op aarde mogen Gods kinderen - in het besef dat de reis zeer binnenkort beëindigd wordt - zich al bezig houden met het beloofde land, zoals een bekend

lied dit uitdrukt:

't Sterk verlangen onzer harten
gaat naar 't Vaderhuis omhoog;
daar is droefenis noch smarte,
daar geen traan meer in het oog;
daar is enkel licht en leven,
daar zien we U van glans omgeven.
Daar ontdaan van 't aardse stof,
brengen wij U eeuwig lof!

En zo genieten Gods kinderen nu al 'dagen van de hemel op aarde'(Deut. 11:21).

Zo is Deuteronomium een Boek waar God ons in de eerste elf hoofdstukken een terugblik geeft op 'heel de weg' van de Zijnen door de woestijn. In de hoofdstukken 12 t/m 29 laat God zien dat de weg van Gods kinderen ook in de woestijn al een weg van vreugde en blijdschap is, omdat God Zelf en Zijn beloften voor de harten van Gods kinderen staan. Hiervan mogen ze in het bijzonder genieten op de plaats die de HEERE Zichzelf heeft verkoren om Zijn Naam aldaar te doen wonen. Deze plaats is zó kostbaar voor Gods hart, dat Hij er wel eenentwintig maal over spreekt in het Boek Deuteronomium.

Bij de overdenking van deze 'Aantekeningen op Deuteronomium' zal er dan ook menig moment zijn dat de lezer zijn handen vouwt en dankt voor Gods genade die ons gedragen heeft door de woeste, huilende wildernis van die grote en vreselijke woestijn (Deut. 8:15 en 32:10), maar ons binnenkort in het land van de bezittingen des HEEREN zal invoeren, om ons de eeuwige heerlijkheid te tonen, en al de hemelse schatten die daar zijn. Het is onze oprechte wens dat u bij de overdenking van dit Bijbelboek vele momenten zult ondervinden waarbij u zich in oprechte aanbidding voor deze onbeschrijfelijk rijke God zult neerbuigen.

C.H. Mackintosh